



Praha 9. srpen 2023

Č. j.: MZDR 20379/2023-3/OLZP



MZDRX01OY7QK

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo zdravotnictví (dále jen „Ministerstvo“) jako správní úřad příslušný podle § 11 písm. o) zákona č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů (zákon o léčivech), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o léčivech“) rozhodlo o tomto opatření:

I.

V zájmu ochrany veřejného zdraví v souvislosti s aktuálně probíhajícím šířením infekčních onemocnění za účelem zajištění dostupnosti léčivých přípravků významných pro poskytování zdravotní péče Ministerstvo v souladu s § 8 odst. 6 zákona o léčivech

dočasně povoluje

distribuci, výdej a používání

- neregistrovaného humánního **léčivého přípravku Phenoxyethylpenicillin EQL 100MG/ML, 60ML, granulat till oral suspension**, držitel rozhodnutí o registraci EQL Pharma AB, Stortorget 1, 222 23 Lund, Švédsko, balení obsahuje 6 g léčivé látky phenoxyethylpenicillinum kalicum (500 mg/5 ml, což odpovídá 450,96 mg léčivé látky phenoxyethylpenicillinum v 5 ml připravené suspenze), což odpovídá 2,7058 definovaných denních dávek (dále jen „DDD“), léková forma: granule pro perorální suspenzi, velikost balení: 60 ml, s údaji uvedenými na vnějším a vnitřním obalu v jiném než českém jazyce (dánština a švédština), a
 - neregistrovaného humánního **léčivého přípravku Phenoxyethylpenicillin EQL 100MG/ML, 125ML, granulat till oral suspension**, držitel rozhodnutí o registraci EQL Pharma AB, Stortorget 1, 222 23 Lund, Švédsko, balení léčivého přípravku Phenoxyethylpenicillin EQL 100MG/ML, 125ML obsahuje 12,5 g léčivé látky phenoxyethylpenicillinum kalicum (500 mg/5 ml, což odpovídá 450,96 mg léčivé látky phenoxyethylpenicillinum v 5 ml připravené suspenze), což odpovídá 5,6370 DDD, léková forma: granule pro perorální suspenzi, velikost balení: 125 ml, s údaji uvedenými na vnějším a vnitřním obalu v jiném než českém jazyce (dánština a švédština)
- (společně dále jen „léčivý přípravek Phenoxyethylpenicillin EQL“).

Při distribuci, výdeji a používání léčivého přípravku Phenoxymethylpenicillin EQL musí být splněny následující podmínky:

1. Léčivý přípravek Phenoxymethylpenicillin EQL může být vydáván a používán pouze v souladu se souhrnem údajů o přípravku.
2. Výdej léčivého přípravku Phenoxymethylpenicillin EQL je vázán na lékařský předpis.
3. Poskytovatel zdravotních služeb oprávněný vydávat léčivé přípravky je povinen při výdeji informovat, že pro pacienta byl předepsán neregistrovaný léčivý přípravek schválený k použití Ministerstvem a současně předat českou verzi příbalové informace v tištěné podobě.
4. Společnost Olikla s.r.o., se sídlem náměstí Smiřických 42, 281 63 Kostelec nad Černými Lesy, IČO: 281 77 738 (dále jen „společnost Olikla s.r.o.“) zajistí dodání léčivého přípravku Phenoxymethylpenicillin EQL do České republiky.
5. Společnost Olikla s.r.o. je povinna dodat Státnímu ústavu pro kontrolu léčiv (dále jen „Ústav“) český překlad souhrnu údajů o přípravku a příbalové informace léčivého přípravku Phenoxymethylpenicillin EQL.
6. Společnost Olikla s.r.o. je povinna dodat Ústavu propouštěcí certifikáty šarží určených k dovozu do České republiky.
7. Společnost Olikla s.r.o. je povinna připojit ke každému balení léčivého přípravku Phenoxymethylpenicillin EQL českou verzi příbalové informace v tištěné podobě.
8. Distributoři, kteří distribuují léčivý přípravek Phenoxymethylpenicillin EQL poskytovatelům zdravotních služeb oprávněným vydávat léčivé přípravky, jsou povinni distribuovat každé balení s příbalovou informací v českém jazyce.
9. Ústav je povinen uveřejnit na svých internetových stránkách český překlad souhrnu údajů o přípravku a příbalové informace léčivého přípravku Phenoxymethylpenicillin EQL.
10. Distributoři léčivého přípravku Phenoxymethylpenicillin EQL jsou povinni poskytovat Ústavu úplné a správné údaje o objemu distribuovaných balení tohoto léčivého přípravku dle § 77 odst. 1 písm. f) zákona o léčivech obdobně.

II.

Toto opatření nabývá účinnosti dnem jeho uveřejnění na úřední desce Ministerstva a **pozbývá účinnosti dne 1. 9. 2024.**

Odůvodnění:

Dne 13. 7. 2023 si Ministerstvo vyžádalo odborné stanovisko Státního ústavu pro kontrolu léčiv (dále jen „Ústav“) ve smyslu § 8 odst. 6 zákona o léčivech ve věci dočasného povolení distribuce, výdeje a použití léčivého přípravku Phenoxymethylpenicillin EQL registrovaného ve Švédsku.

Dne 24. 7. 2023 obdrželo Ministerstvo vyžádané stanovisko Ústavu, č. j. suk175115/2023.

Ústav ve svém stanovisku sdělil následující:

„Neregistrované léčivé přípravky Phenoxymethylpenicillin EQL 100MG/ML, 60ML a Phenoxymethylpenicillin EQL 100MG/ML, 125ML, granulát till oral suspension (dále jen „léčivé přípravky Phenoxymethylpenicillin EQL“), držitel rozhodnutí o registraci: EQL Pharma AB, Stortorget 1, 222 23 Lund, Švédsko, jsou registrovány národní registrací ve Švédsku, pod registračním číslem: 59169. Údaje na vnějším obalu a v příbalové informaci jsou v dánském a švédském jazyce. S ohledem na skutečnost, že jsou léčivé přípravky registrovány v zemi EU, považuje Ústav jejich jakost, účinnost a bezpečnost za dostatečně doloženou.“

Ústav obdržel grafický náhled vnějšího a vnitřního obalu, souhrn údajů o přípravku a náhled příbalové informace pro pacienta ve švédském jazyce.

Společnost Olikla s.r.o. v materiálech dodaných Ústavu uvedla následující:

Jedno balení léčivého přípravku Phenoxymethylpenicillin EQL 100MG/ML, 60ML obsahuje 6 g léčivé látky phenoxymethylpenicillinum kalicum (500 mg/5 ml, což odpovídá 450,96 mg léčivé látky phenoxymethylpenicillinum v 5 ml připravené suspenze), což odpovídá 2,7058 DDD, léková forma: granule pro perorální suspenzi, velikost balení: 60 ml.

Jedno balení léčivého přípravku Phenoxymethylpenicillin EQL 100MG/ML, 100ML obsahuje 12,5 g léčivé látky phenoxymethylpenicillinum kalicum (500 mg/5 ml, což odpovídá 450,96 mg léčivé látky phenoxymethylpenicillinum v 5 ml připravené suspenze), což odpovídá 5,6370 DDD, léková forma: granule pro perorální suspenzi, velikost balení: 125 ml.

Dle předloženého souhrnu informací o přípravku jsou léčivé přípravky Phenoxymethylpenicillin EQL indikovány k léčbě mírných až středně těžkých infekcí vyvolaných mikroorganismy citlivými na penicilin, zejména v indikacích: tonzilofaryngitida, akutní sinusitida, akutní otitida, komunitní pneumonie, nekomplikované infekce kůže a měkkých tkání, lymeská borrelióza (erythema migrans), stomatologické infekce.

Balení jsou opatřena ochrannými prvky, tedy prostředkem k ověření manipulace s obalem (ATD) a jedinečným identifikátorem (UI), který bude možné v podmínkách České republiky ověřit a vyřadit.

Prvním distributorem léčivého přípravku Phenoxymethylpenicillin EQL bude na území České republiky společnost Olikla s.r.o.

Ústav ve stanovisku dále uvedl následující:

- V České republice není v ATC skupině J01CE02 registrován žádný léčivý přípravek v lékové formě granulí pro perorální suspenzi, případně v lékové formě perorální suspenze, v této ATC skupině jsou dostupné pouze léčivé přípravky v lékové formě potahovaných tablet. Podle předloženého souhrnu údajů o přípravku je potřeba v lékárně úprava léčivých přípravků na perorální suspenzi přidáním čištěné vody (29 gramů, případně 61 gramů).
- V lékové formě perorální suspenze jsou registrované a obchodované následující léčivé přípravky v ATC skupině J01CE10 (benzathin-fenoxymethylpenicilin): léčivý přípravek OSPEN 0,4MIU/5ML POR SUS 150ML, kód SUKL: 0049549 a léčivý

přípravek OSPEN 0,75MIU/5ML POR SUS 1X60ML, kód SUKL: 0214055 (dále jen „léčivé přípravky OSPEN“). Držitel rozhodnutí o registraci léčivých přípravků OSPEN nedisponuje žádnou zásobou těchto přípravků a předpokládá jejich obnovení uvádění na trh v České republice k 22. 12. 2023, respektive k 15. 9. 2023.

- Jedno balení léčivého přípravku OSPEN 0,4MIU/5ML POR SUS 150ML obsahuje 12 000 000 IU léčivé látky benzathini phenoxymethylpenicillinum, tj. 4,755 DDD.
- Jedno balení léčivého přípravku OSPEN 0,75MIU/5ML POR SUS 1X60ML obsahuje 9 000 000 IU léčivé látky benzathini phenoxymethylpenicillinum, tj. 3,564 DDD.
- Průměrné měsíční spotřeby léčivých přípravků OSPEN v roce 2022 činily přibližně 47 000 DDD.
- Nabízené množství léčivého přípravku Phenoxymethylpenicillin EQL představuje zásobu přibližně na 7,6 měsíce.
- Ústav se s ohledem na výše uvedené domnívá, že případným rozhodnutím Ministerstva zdravotnictví dočasně povolit distribuci, výdej a používání neregistrovaného léčivých přípravků Phenoxymethylpenicillin EQL a stanovit mu podmínky úhrady z veřejného zdravotního pojištění, dojde k zajištění dostupnosti léčivých přípravků pro potřeby pacientů v České republice.

Ústav, v případě souhlasu Ministerstva s distribucí, výdejem a používáním léčivého přípravku Phenoxymethylpenicillin EQL navrhl stanovit následující:

- povinnost distributora poskytovat Státnímu ústavu pro kontrolu léčiv úplné a správné údaje o objemu distribuovaných balení dle § 77 odst. 1 písm. f) zákona o léčivech,
- povinnost distributora dodat Ústavu český překlad souhrnu informací o přípravku a příbalové informace pro pacienta,
- povinnost distributora dodat Ústavu propouštěcí certifikáty šarží určených k dovozu do České republiky,
- povinnost distributorů, kteří distribuují léčivý přípravek PHENOXYMETHYLPENICILLIN EQL poskytovatelům zdravotních služeb oprávněným vydávat léčivé přípravky, přiložit českou verzi příbalové informace k dodávce v množství odpovídajícím počtu distribuovaných balení,
- povinnost distributora a Ústavu uveřejnit na svých internetových stránkách český překlad souhrnu údajů o přípravku a příbalové informace pro pacienta,
- vydávající lékárně povinnost informovat pacienta, že mu byl předepsán a vydán neregistrovaný léčivý přípravek schválený k použití Ministerstvem zdravotnictví,
- vydávající lékárně povinnost předat pacientovi českou verzi příbalové informace v tištěné podobě,
- omezit výdej léčivého přípravku Phenoxymethylpenicillin EQL na lékařský předpis.

Závěrem Ústav doporučil povolit distribuci, výdej a používání léčivého přípravku Phenoxymethylpenicillin EQL při dodržení podmínek výše uvedených. Při zacházení

s dotčeným léčivým přípravkem je nutné s výjimkou výše uvedených odlišností dodržovat ustanovení zákona o léčivech.

Po posouzení odborných podkladů a s přihlédnutím ke stanovisku Ústavu uvádí Ministerstvo následující:

Antibiotika, mezi něž je řazen i léčivý přípravek Phenoxyethylpenicillin EQL, jsou nenahraditelnou součástí léčby infekčních onemocnění. Správně prováděná antibiotická léčba vede k prokazatelnému vyléčení řady infekcí. Antibiotickou léčbu je možné považovat za optimální pouze tehdy, splňuje-li kritéria antimikrobiální a klinické účinnosti, a současně je klinicky i epidemiologicky bezpečná.

Antimikrobiální účinnost je základním předpokladem úspěšné antibiotické léčby. Klinická účinnost antibiotik je ovlivňována mnoha faktory, a to zejména biologickou dostupností antibiotika v místě infekce v dostatečné koncentraci, a i v účinné formě, farmakokinetickými a farmakodynamickými vlastnostmi antibiotika, chováním původce infekce v organismu, jeho virulencí, povahou a dynamikou infekčního procesu.

Klinická bezpečnost používání antibiotik se týká závažných nežádoucích účinků. Specifickou vlastností antibiotik je ovlivňování normální mikroflóry člověka, která bývá při jejich léčebném či profylaktickém použití různou měrou zasažena. Tyto změny v ekosystému přirozené mikroflóry mohou být příčinou nežádoucích účinků, a to od mírných jako jsou gastrointestinální potíže, až po závažné např. jako je infekce vyvolaná *Clostridium difficile*.

Epidemiologickou bezpečnost antibiotik je nutné zohlednit při jejich každé indikaci. Antibiotika mohou ztrácet svoji účinnost v důsledku měnících se vlastností původců infekcí. Důvodem je antibiotická rezistence, což je schopnost mikroorganismů přežít, růst nebo se množit bez ohledu na přítomnost antibiotika. Rezistence k určitému antibiotiku může být přirozenou vlastností daného mikroorganismu nebo může být získaná. Příčinou přirozené rezistence k antibiotiku je absence cílového místa jeho účinku. Příčinou získané rezistence je mutace v genomu mikroorganismu, kterou si daný mikroorganismu vytvořil jako ochranu vůči danému antibiotiku.

Pro zajištění epidemiologické bezpečnosti antibiotik má zásadní význam vyloučení chybné, nevhodné a neoprávněné preskripce. Před zahájením terapie nebo profylaxe antibiotiky je nutné pečlivě zhodnotit, zda je jejich podání skutečně nezbytné. Konkrétní antibiotikum se optimálně volí po stanovení diagnózy, a to s přihlédnutím k jeho antibakteriálnímu spektru, ke klinickému stavu pacienta, epidemiologické situaci, regionální citlivosti předpokládaného původce, k toxicitě a snášenlivosti daného léčiva, a k mechanismu jeho účinku.

Bez ohledu na výše uvedené je základním předpokladem správné indikace antibiotika jeho dostupnost na trhu v České republice.

Od června 2022 docházelo k postupnému přerušení dodávek léčivých přípravků obsahujících léčivou látku fenoxymethylpenicilin (léčivé přípravky z ATC skupiny J01CE02 – komerční názvy přípravků OSPEN, PENBENE, V-PENICILIN BPP v lékové formě tablet) a léčivou látku benzathin-fenoxymethylpenicilin (léčivé přípravky ATC skupiny J01CE10 – komerční název přípravků OSPEN v lékové formě perorální suspenze). Důvodem přerušení dodávek předmětných léčivých přípravků byly prvotně výrobní důvody a následně kapacitně-distribuční důvody. Léčivé látky fenoxymethylpenicilin a benzathin-fenoxymethylpenicilin jsou

indikovány pro léčbu nezávažných infekcí vyvolaných streptokoky a *Borellia* spp. Jedná se zejména o infekce horních a dolních cest dýchacích (streptokokové tonsilitidy a faryngitidy), infekce kůže a měkkých tkání.

Z důvodu nedostupnosti penicilinových antibiotik museli lékaři předepisovat antibiotika jiného typu, což způsobilo jejich zvýšenou spotřebu, která se v konečném důsledku odrazila i na přerušení dodávek těchto nahrazujících antibiotik.

Celková spotřeba antibiotik se v sezóně 2022/2023 významně zvýšila z důvodu nárůstu infekčních onemocnění u dětí a dospělých. Nabídka antibiotik tak nedokázala pokrýt zvýšenou spotřebu a z toho důvodu bylo nahlášeno přerušení dodávek léčivých přípravků i z dalších skupin antibiotik (a to zejména z ATC skupin J01CR02, J01DC10, J01CA04 a částečně J01FA10).

S ohledem na stále se rozšiřující celosvětový problém s antibiotickou rezistencí je nezbytné, aby Česká republika měla dostatek účinných antibiotik, která však budou správně používána při poskytování zdravotních služeb, aby se nevětšoval problém právě s antibiotickou rezistencí.

Léčivá látka fenoxymethylpenicilin je uvedena jako antibiotikum první volby pro léčbu komunitních bakteriálních respiračních infekcí v Seznamu esenciálních antiinfektiv pro Českou republiku 2022 (viz Věstník MZ ČR částka 8/2022). Proto je zajištění dostupnosti léčivého přípravku Phenoxymethylpenicillin EQL důležité pro ochranu veřejného zdraví a schopnost léčit příslušná infekční onemocnění bezpečně a ekonomicky.

I vzhledem k informaci poskytnuté Ústavem („*Držitel rozhodnutí o registraci léčivých přípravků OSPEN nedisponuje žádnou zásobou těchto přípravků a předpokládá jejich obnovení uvádění na trh v České republice k 22. 12. 2023, respektive k 15. 9. 2023.*“) považuje Ministerstvo za nezbytně nutné podpořit dostupnost léčivých přípravků s obsahem léčivé látky fenoxymethylpenicilin, neboť v České republice v současnosti neexistuje dostatek registrovaných penicilinových sirupů pro děti.

Z tohoto důvodu Ministerstvo využilo nabídky na zabezpečení léčivého přípravku Phenoxymethylpenicillin EQL, aby byla podpořena dostupnost léčivých přípravků obsahující esenciální antibiotikum.

Léčivý přípravek Phenoxymethylpenicillin EQL je indikován k léčbě celkových a respiračních infekcí vyvolaných gram pozitivními mikroorganismy citlivými na penicilin. K profylaxi revmatické horečky je indikován v případě, kdy není vhodná parenterální aplikace benzylpenicilinu, případně prokain-benzylpenicilinu. Dále je indikován k léčbě gonorrheální uretritidy.

Ministerstvo stanovilo následující podmínky a povinnosti:

- Léčivý přípravek Phenoxymethylpenicillin EQL může být vydáván a používán pouze v souladu se souhrnem údajů o přípravku, a to s ohledem na zajištění bezpečnosti při používání tohoto léčivého přípravku, tj. aby byl léčivý přípravek správně vydán a následně použit pro pacienta.
- Výdej léčivého přípravku Phenoxymethylpenicillin EQL je vázán na lékařský předpis, a to s ohledem na zajištění bezpečnosti, neboť i registrované léčivé přípravky ze skupiny J01CE02 jsou vydávány pouze na lékařský předpis. Nadto je potřebné

zdůraznit, že léčivý přípravek Phenoxymethylpenicillin EQL je antibiotikum, tj. neměl by být nadužíván a používán by měl být pouze na základě rozhodnutí předepisujícího lékaře.

- Poskytovatel zdravotních služeb oprávněný vydávat léčivé přípravky je při výdeji povinen informovat, že pro pacienta byl předepsán neregistrovaný léčivý přípravek schválený k použití Ministerstvem, a to za účelem zvýšení informovanosti, a současně předat českou verzi příbalové informace v tištěné podobě, obsahující veškeré potřebné informace potřebné ke správnému použití léčivého přípravku Phenoxymethylpenicillin EQL.
- Společnost Olikla s.r.o. je povinna dodat Ústavu propouštěcí certifikáty šarží určených k dovozu do České republiky. Tato povinnost byla stanovena za účelem kontroly jakosti a bezpečnosti léčivého přípravku Phenoxymethylpenicillin EQL.
- Distributoři léčivého přípravku Phenoxymethylpenicillin EQL jsou povinni poskytovat Ústavu úplné a správné údaje o objemu distribuovaných balení tohoto léčivého přípravku dle § 77 odst. 1 písm. f) zákona o léčivech obdobně.

Ministerstvo současně za účelem zabezpečení informovanosti pacientů stanovilo povinnost společnosti Olikla s.r.o. dodat Ústavu český překlad souhrnu údajů o přípravku a příbalové informace a povinnost Ústavu uveřejnit na svých internetových stránkách český překlad těchto dokumentů. Z téhož důvodu je společnost Olikla s.r.o. povinna připojit ke každému balení léčivého přípravku Phenoxymethylpenicillin EQL Ústavem odsouhlasenou českou verzi příbalové informace v tištěné podobě. Distributoři, kteří tento léčivý přípravek distribuují poskytovatelům zdravotních služeb oprávněným vydávat léčivé přípravky, jsou povinni distribuovat každé balení s příbalovou informací v českém jazyce a poskytovatel zdravotních služeb oprávněný vydávat léčivé přípravky je povinen při výdeji předat českou verzi příbalové informace v tištěné podobě.

Dále stanovilo Ministerstvo povinnost distributorům poskytovat Ústavu úplné a správné údaje o objemu distribuovaných balení léčivého přípravku Phenoxymethylpenicillin EQL dle § 77 odst. 1 písm. f) zákona o léčivech obdobně, a to vzhledem k uvedení těchto léčivých přípravků do distribučního řetězce.

Vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o zajištění léčivého přípravku s obsahem esenciálního antibiotika první volby pro léčbu komunitních bakteriálních respiračních infekcí, Ministerstvo dočasně povoluje distribuci, výdej a použití léčivého přípravku Phenoxymethylpenicillin EQL při dodržení podmínek výše uvedených, a to ode dne jeho uveřejnění na úřední desce Ministerstva **do dne 1. 9. 2024**. Při zacházení s tímto léčivým přípravkem je nutné s výjimkou výše uvedených odlišností dodržovat ustanovení zákona o léčivech.

prof. MUDr. Vlastimil Válek, CSc., MBA, EBIR
místopředseda vlády a ministr zdravotnictví